

בסוד שיחה

פנינים אמרות קודש וסיפורים
בין גדולי ישראל וכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

האדמו"ר רבי שמחה בונם אלתר מגור ה"לב שמחה"

שיחה מיוחדת להכתרת הלב שמחה מגור זצ"ל

שבועיים לאחר פטירת מרן ה"בית ישראל" מגור והכתרת ה"לב שמחה לאדמו"ר מגור הקדיש הרבי שיחה מיוחדת בהתוועדות שבת פרשת תצוה שושן פורים תשל"ז אודות המאורע המיוחד של הכתרת מרן ה'לב שמחה' מגור לאדמו"ר והקשר שהיה במהלך השנים בין גור לחב"ד. יצויין שמדובר בשיחה נדירה וחד פעמית שהרבי מדבר על הכתרת אדמו"ר מחצר אחרת, דבר שלא היה מאז ומעולם. להלן קטעים מהשיחה:

קשר הדוק בין אדמו"רי גור לנשיאי חב"ד

"ידוע שהיה קשר הדוק בין הצמח-צדק להאדמו"ר מקאצק – ששניהם נקראו באותו שם (מנחם מענדל) – הן על-ידי שלוחים שהיו נוסעים מהכא להתם ומהתם להכא (אף שלא ידוע לנו פרטי הדברים דתוכן השליחויות כו') והן באופנים אחרים.

"ולאחרי זה נמשך קשר הדוק בין רבותינו נשיאנו לדורותיהם עם גדולי תלמידיו וממשיכי דרכו של האדמו"ר מקאצק – האדמורי"ם לבית גור לדורותיהם. נוסף על הקשר עם חתנו של האדמו"ר מקאצק – האדמו"ר מסוכטשוב, בעל ה"אגלי טל". – ולהעיר שבספריו מרבה לדייק ולפלפל בדברי אדמו"ר הזקן בשו"ע שלו, ושמעתי גם מאחד המקושרים לסוכטשוב, שהיה בסוכטשוב עצמה לפני המלחמה, שבעל ה"אגלי טל" היה נוהג להתפלל בסידור על פי נוסח האריז"ל כפי אשר יסד אדמו"ר הזקן – שבזה מודגש הקשר והשייכות ביניהם לא רק בתורה, אלא גם בתפילה.

"קשר שנשמר בכל הזמנים, כולל גם בזמנים שהדרכים בין ליובאוויטש וגור היו משובשים בגייסות, ומה גם שמדובר אודות צדיקים גדולים – שההשגחה העליונה בחרה בהם בתור מנהיגי ישראל, אשר לאורם הלכו עשיריות אלפים מבני ישראל, ופעלו אצלם

הענין ד"כי תשא את ראש" – שאצלם לא קיימים הגבלות כו'. וכאמור, קשר זה נשמר במשך כל הדורות, עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר, והולך ונמשך גם בהווה.

הוכרתי למלאות את השליחות

"וברצוני לספר שתי מעשיות על דבר הקשר האישי עם בית גור עוד מקדמת דנא – שהרי כל דבר הוא בהשגחה פרטית, ויש בו הוראה בעבודתו לקונו – אף שבנדון זה נתגלתה ההוראה שבדבר (שלא היתה ידועה בשעת מעשה, אלא) רק לאחרי כמה עשירות שנים:

(א) כאשר האדמו"ר מגור (האמרי אמת) ישב באבילות, נשלחתי על ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר לניחום אבלים בשמו. – כיון שדרכי אז היתה להיות לעצמי ("איך פלעג זיצן פאר זיך"), לא השתתפתי אז באסיפות של רבנים וכיו"ב, נסיתי להתחמק ולטעון שמעולם לא הייתי שם, ואינני מכיר שם אף אחד וכו', אבל, בסופו של דבר לא היתה לי ברירה, והוכרתי, למלא השליחות שנצטוותי על ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר.

(ב) ומאורע נוסף הרשום בזכרוני שאירע בקטנותי, עוד לפני שהכרתי את כ"ק מו"ח אדמו"ר:

כשהגיעו לעיירתנו יקטרינוסלב פליטים מוורשא [בפרוץ מלחמת העולם הראשונה, כאשר הצאר עם מפקד הצבא (שהיה בן דודו) שלחמו נגד הגרמנים, חשדו ביהודי פולין שיעזרו לגרמנים, ולכן גירשו אותם מפולין לרוסיה], היה ביניהם יהודי נשוא-פנים שהבחנתי – ביום השבת קודש – שאאמו"ר מתייחס אליו באופן מיוחד, בכך שהושיבו בראש השולחן ודברו יחד בדברי תורה כו' (אף שמלבדו היו עוד כמה וכמה מזקני החסידים), ואף שמפאת גילי הצעיר לא התעניינתי בתוכן הדברים [זכורני רק שדיבר אידיש במבטא שונה מהאידיש המדוברת באוקראינה ודרום רוסיה], הייתי מעוניין לדעת מי הוא יהודי זה שאאמו"ר מכבדו. את אאמו"ר בעצמו יראתי לשאול, ולכן הלכתי לשאול את אמי מורתי מי הוא יהודי זה שאאמו"ר מכבדו כל כך, ואמרה לי, שיהודי זה הוא הרב מנחם מענדל קאמינער, גיסו של האדמו"ר מגור.

שתהיה הנשיאות בהצלחה רבה

"ובהמשך לכל הנ"ל – הרי כאן המקום להזכיר על דבר המאורע שאירע בבית גור בשבוע האחרון, ולהביע את הברכה – במעמד כמה עשירות ומאות מבני ישראל, ובמקום קדוש – שתהיה הנשיאות בהצלחה רבה ואמיתית, ועל יסוד מסורת אבות – כפי שהיה עד עתה (אשר גם בענין זה מודגש הקשר עם רבותינו נשיאינו) – מיוסד על אהבת התורה, אהבת ישראל ואהבת הקב"ה, וכל זה באופן ד"מעלין בקודש".

"וילך לבטח דרכו – בכל התוקף דאל יבוש מפני המלעיגים כו', אבל, באופן ד"דובר שלום לכל זרעו", שה"שלום" הוא "כלי מחזיק ברכה לישראל", "שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום".

ועד שזוכים לקיום היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר", והם בתוכם, בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

הרבי מבאר את שליחת היין של ה'לב שמחה' על פי הרמב"ן

חודשיים לאחר פטירת אחיו מרן ה'בית ישראל' זצ"ל, ולאחר התמנותו לאדמו"ר מגור, שלח ה'לב שמחה' לרבי יין ישן לברכה. כידוע מקדמת דנא שאדמו"רי גור נוהגים לתת פירות ויין לברכה. עוד באותו יום שיגר הרבי מכתב תודה למרן הלב שמחה זצ"ל, וביאר במכתב נדיר ולא שיגרתו את עניין שליחת היין הנהוג אצל אדמו"רי גור על פי דברי הרמב"ן. להלן המכתב והפענוח:

ב"ה, ב' אייר ה'תשל"ז

הרה"צ והרה"ח אי"א נו"נ בנש"ק וכו'

מוה"ר שמחה בונם האדמו"ר מגור שליט"א

אחדש"ת,

זה עתה הגיעתני הברכה והפרישת שלום על ידי השליח שליט"א,

ותשואות חן תשואות חן על הברכות, וכבר מילתי אמורה בתורתנו הקדושה: ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכך, בברכתו של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר.

ובפרט כאשר באה בהוספת מעשה (שילוח יין ישן וכו') – ועל דרך פירוש הרמב"ן לך לך (יב' ו) בהחזקת אברהם בארץ סימן לבנים יעד טוב.

בהוקרה בכבוד ובברכה

יש לציין שהרמב"ן שהרבי מביא במכתבו מסביר בפירושו שהנביאים מקשרים את נבואתם במעשה כדי שתחול הנבואה. וכה דברי הרמב"ן "ולכן יעשו הנביאים מעשה בנבואות כמאמר ירמיהו שציווה לברוך והיה ככלותך לקרוא את דברי הספר הזה תקשור עליו אבן והשלכתו אל תוך פרת וכן ענין אלישע בהניחו זרועו על הקשת ולפיכך החזיק הקב"ה את אברהם בארץ ועשה לו דמיונות בכל העתיד להיעשות בזרעו".

כך זכינו במכתב זה, שהרבי מבאר את מנהגם של צדיקי בית גור לתת יין או פירות כדי שתחול ברכתם.

להוזיל את מחירי הדירות בארץ ישראל

אחד המאבקים הגדולים של ה'לב שמחה' לאחר התמנותו לאדמו"ר היה בנוגע להוזלת מחירי הדירות ודירות להשכרה, ולשם כך החל להוציא את חסידיו מחוץ לריכוזים

החרדיים שהיו עד אז בבני ברק וירושלים, ואף ניסח תקנות מחמירות שלא לקנות דירות יקרות. מתברר שנושא זה העלה הרבי מיוזמתו בפני מרן ה"לב שמחה" שש שנים לפני שכיחן כאדמו"ר, ביחידות מיוחדת של ה"לב שמחה" אצל הרבי - ביום חמישי, ל' בשבט, ה'תשל"א - כפי שנרשמו בשעתו על ידי הרב המזכיר הרב גרונור

"דובר אודות מחירי הדירות בארץ-הקודש. כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר שיש להשתדל להוריד את מחירן, וצייין כי ידוע לו על כמה וכמה שידוכים שהתבטלו מפני יוקר הדירות - כידוע יש נוהגים לקנות דירה לזוג העומד להקים את ביתו, וכאשר אין באפשרות של אחד הצדדים לעמוד במחיר הגבוה, קורה לפעמים שמבטלים שידוך מסיבה זו.

הלב שמחה: כנראה שהזכות להתגורר בארץ-ישראל צריכה לבוא על-ידי קושי.

הרבי: אכן, זהו אחד הדברים שנקנים בייסורים - כמאמר חז"ל "שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל כו' על-ידי ייסורין כו' תורה וארץ-ישראל והעולם-הבא". אמנם, בדורנו זה ובדור שלפני זה כבר יצאו ידי חובה - ובאופן של "מהדרין מן המהדרין" - בייסורים ובקשיים, ולכן, יש צורך להשתדל בהורדת מחירי הדירות כדי להקל על זוגות צעירים, ועל הציבור בכלל.

הלב שמחה הזכיר אודות יציאת-מצרים והגאולה, ואמר הרבי: "בכל יום ישנו העניין דיציאת-מצרים, וכמבואר בזה על הפסוק "כימי צאתך מארץ מצרים וגו' - שלכאורה היה צריך להיות כתוב "כיום צאתך", שהרי היציאה ממצרים היתה במשך יום אחד, וכפי שהדבר נאמר גם בקשר למצווה של זכירת יציאת מצרים: "למען תזכור את יום (לשון יחיד) צאתך מארץ מצרים", אלא - מאז יציאת מצרים עד ביאת משיח ישנה פעולה נמשכת, ונמשך התהליך של היציאה ממצרים, ולכן נאמר "כימי" לשון רבים - ומכאן שיש (לזכור ולהזכיר) יציאת מצרים בכל יום.

הלב שמחה: בגמרא נאמר שאין משיח בא אלא בהיסח הדעת - "ג' באין בהיסח הדעת... משיח כו'".

הרבי: הפירוש בפשטות כפי שהעולם נוהג לפרש, שמפני הצרות יהיו בני-ישראל מבולבלים וישכחו על משיח. אך אדמו"ר הזקן בעל התניא, מפרש (בספר התניא) שהפירוש בזה הוא שזה מגיע ממקום שגבוה מבחינת דעת - "מעומקא דליבא מנקודה פנימית... ולמעלה מבחינת הדעת... והוא גם כן בבחינת היסח דעת האדם, כי בחינה זו היא למעלה מדעת האדם והתבוננותו היא בחינה מתנה נתונה מאת ה' מן השמים, מהארת בחינת פנים העליונים", ולכן שייכת הגאולה לכל אחד ואחד, וייגאלו כולם בגאולה.

בגאולות קודמות נשארו כמה מבני-ישראל בגלות, מה- שאין-כן בגאולה זו ייגאלו כולם ולא יישאר אפילו יהודי אחד בגלות!

ה'לב שמחה' מרמז לרבי לעלות לארץ הקודש

המשך השיחה של ה'לב שמחה' עם הרבי היא שמיימית ומרטיטה, ונראה שמטרת ה'לב

שמחה' צוק"ל בשיחה זו היא לפעול שהרבי יגיע לארץ ישראל ויפעל את עניין הגאולה הלב שמחה: ענין זה - שכולם ללא יוצא מן הכלל יגאלו - מפורש בחז"ל על הפסוק "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל".

הרבי: גם רש"י בפירושו על התורה (בפרשת ניצבים) מביא כך: "כאילו הוא עצמו... אוחז בידיו ממש איש איש ממקומו". ומכאן, שהבנת עניין זה שייכת ומובנת לכול - אפילו ל"בן חמש למקרא"!

ליתר ביאור:

איתא בשולחן-ערוך בעניין קריאת שניים מקרא ואחד תרגום ש"כל ירא שמים יש לו לקרות התרגום וגם פירש"י, ומזה מובן שעניינו של "מקרא" הוא כאשר הוא נלמד עם פרש"י, וכיוון שהמשנה פוסקת ש"בן חמש שנים למקרא", הרי שאפילו "בן חמש" לומד, מבין ויודע שהקב"ה יקח כל אחד ואחד בידו ויוציאו מהגלות - דבר נפלא ביותר!

הלב שמחה: לפי האמור גם האדמורי"ם יצטרכו לעלות לארץ-הקודש!

הרבי: נו, דובר הרי שאף אחד לא יישאר בגלות!...

הלב שמחה: אולי הכוונה בדברי חז"ל "כל אחד ואחד" היא על-דרך המובא בחז"ל על הפסוק "את הכבש האחד" - "אחד המיוחד שבעדרו", ועל-דרך זה גדול הדור - "אחד המיוחד" בעם, שאפילו הוא יעלה לארץ-הקודש. יש להשתדל אפוא למהר את ביאתו!

[הרבי ביקש מה"לב שמחה" להישאר לשוחח עמו ב'חידות', וביקש את סליחת הנוכחים שנתבקשו לצאת מחדרו הק', ושוחח עמו עוד כעשרים דקות].

כיבוש העולם בתורה פעל את ביטול גזירת הגיוס לצבא

לאחר חזרת ה"לב שמחה" לארץ ישראל סיפר למשלחת מחסידי חב"ד שביקרוהו באותם ימים סיפור מופלא ששמע מהרבי באותה יחידות מופלאה

"בט"ו בשבט שהיתי ב'אוהל' והורו לי להתוועד. ובכן, חשבתי על מה אפשר לדבר בהתוועדות עם יהודים? - להוסיף בתורה. דיברתי על כך, וזה היה ממש בהשגחה פרטית, שכן, כעבור ימים ספורים הועלתה בבית הנבחרים בארצות-הברית הצעה ל'גזירת' גיוס-בני-ישיבות לצבא. ועניין זה של כיבוש העולם בתורה פעל מיד את ביטולה של ההצעה".

הרבי ביקש שיתפללו על בריאות בעל ה"לב שמחה"

באחד השנים, בחודש אלול, הוציא הרבי פתק לפני שיצא לקריאת התורה, וכתב את שמו של האדמו"ר בעל ה"לב שמחה" מגור ושם אמו, וביקש שיתפללו עבורו, והוסיף בפתק: "לרפואה שלימה, כתיבה וחתימה טובה, אריכות ימים ושנים טובות". בראש חודש אדר ראשון תשנ"ב לפני תפילת מוסף דראש חודש כשהרבי עלה לחדרו לחלוץ

את התפילין, ביקש מהמזכיר הרה"ח ר' יהודה לייב גרונר להתקשר לבית ה"לב שמחה" ולהתעניין בשלומו.

ה'לב שמחה': "הרבי בריא ויהיה בריא"

מספר מזכירו של הרבי, הרב לייבל שי' גרונר:

בתחילת שנת תשל"ח, בתקופה שהרבי שהה בחדרו לאחר אירוע הלב, נהג המשב"ק של אדמו"רי גור ר' חנינא שיף להתקשר בשם ה"לב שמחה" כמעט כל יום כדי לברר אודות מצבו הבריאותי של הרבי.

באחד הפעמים שהתקשר ר' חנינא, המצב הבריאותי היה החמור ביותר באותה התקופה, ואמרתי לו שהמצב היום הוא הכי חמור מכל הימים שעברו. לאחר שמסרתי לו את הדברים, שמעתי שהוא מעביר את הדברים לרבי ה"לב שמחה". ואז עונה לו הרבי מגור (בקול רם) לומר לי "ער איז געזונט און ער ער וועט זייט געזונט!", [=הוא בריא והוא יהיה בריא!].

ה'לב שמחה' שלח את ברכתו הק' לשומרי תקנת לימוד הרמב"ם

החל מהרגע שהרבי יסד את לימוד השיעור היומי ברמב"ם, ראו כיצד כ"ק אדמו"ר מגור קיבל את ההצעה. וכשהיה כוחו עמו השתתף בעצמו בחגיגת הסיום בירושלים עיה"ק, ומדי שנה בשנה נהג לשלוח את ברכתו הק' לשומרי התקנה לומדי הרמב"ם.

"אבא היה רבי ואף הוא רבי"

כשיצא האדמו"ר בעל ה"לב שמחה" זצוק"ל מהיחידות הראשונה עם הרבי, הפליא בפני הנוכחים את מעלת הרבי, והתבטא "אבא [בעל ה"אמרי אמת"] היה רבי ואף הוא רבי!"

מתענינים אחד בשלומו של השני

סיפר הגה"ח הרב בן ציון ליפסקר ז"ל, רבה של ערד (בה שהה האדמו"ר מגור בחודשי הקיץ מידי שנה):

כמה פעמים אמר לי הרבי מגור בעל ה"לב-שמחה" זצ"ל: "אתה שליחו של הרבי, אם כך אין לך מה לדאוג כלל". כשהייתי נוסע אל הרבי הוא היה קורא לי, ומוסר לי משקה ופירות כדי שאביא אותם אל הרבי, ומבקש למסור בשמו דרישת שלום. הרבי שמח לקבל את פרישת-השלום.

הרבי מגור היה מתעניין תמיד לדעת מה שלום הרבי. כשהדפסנו את ספר התניא בערד הוא קרא לי ונתן לי סכום כסף כהשתתפותו בהדפסה.

כשהתניא יצא לאור, נתתי לאדמו"ר ספר אחד ומאז היה הוא לוקח עמו את ספר תניא הזה לכל מקום אליו היה נוסע. הוא התעניין בכל פרט מהנהגתו של הרבי שליט"א, לא אחת ראיתי אצלו על שולחנו את גליון "כפר חב"ד", ולפעמים העלה בפני דברים שקרא שם. זכיתי גם להרבה שליחויות מהרבי אל הרבי מגור, הרבי התעניין תמיד על מצב בריאותו של הרבי מגור וקיבל על כך דיווח מתמיד. הוא דיבר עימי בתקיפות קיצוניות על איסור הויתור בענייני שלימות הארץ.

אצל הרבי אין חשש

במהלך השיחה של הרבי עם ה'לב שמחה' בנושא שלימות הארץ אמר הרבי ש"מובא בשם הקאצקר בדיוק הלשון "דברים בטלים" – לא "דברים האסורים" או "דברים בלתי רצויים" – שמשמעותו היא כך: כאשר מדברים, רוצים שהדברים יפעלו, כאשר הדברים אינם פועלים, הרי נכשלים ב"דברים בטלים"! ועל כך ענה האדמו"ר מגור: אצל הרבי אין חשש!

המתנה שביקש ה"לב שמחה" להעניק לרבי

בנו של הרב אברהם (מונייה) שפירא ז"ל, מי שכיהן כחבר כנסת מטעם אגודת ישראל, סיפר שלקראת יום הולדת השמונים של הרבי מליובאוויטש, (בשנת תשמ"ב) קרא בעל ה"לב שמחה" זצ"ל לאביו, וביקש ממנו שהוא רוצה לתת לרבי מתנה לכבוד יום ההולדת והוא תיקון חוק "מיהו יהודי" בכנסת, מאבק שהרבי לא נח ולא שקט כדי להוריד את נגע ההתבוללות והשפעת הרפורמים.

כח הראיה של משה על ארץ ישראל - כיום המכוניות מקלקלות

להלן קטע משיחתם של הרבי ובעל ה"לב שמחה", ט' אלול ה'תשל"ח:

האדמו"ר מגור: בגמרא שם מובא על כך הפסוק "כי כתבור בהרים וגו'" – ראיתי באיזה ספר שראיתו של משה את ארץ-ישראל ("הראיתך בעיניך") פעלה בכל העולם.

הרבי: כן, המשכה על-ידי ראיה.

ועוד ועיקר: איתא במסכת סוטה שמעשי משה הם נצחיים, שמכך מובן, שראיתו אז פועלת גם עתה.

האדמו"ר מגור: כמדומני שהמהרש"א מבאר שזה שאחז"ל ש"אורא דארץ-ישראל מחכים" זהו משום שמשה ראה את ארץ-ישראל, וכשם שאילו משה היה נשאר בארץ ישראל היה הדבר בתוקפו, ולא היה חרב, כך זה נשאר באויר (הוסיף בחיוד: כיום המכוניות מקלקלות זאת, אך בימי המהרש"א עדיין לא היו מכוניות).

האדמו"ר מגור רבי שמחה בונים אלתר בעל ה"לב שמחה" מגור

– יום ב', ט' אלול ה' תשל"ח –

א. כ"ק אדמו"ר שליט"א קיבל את פניו בפתח חדרו בלחיצת ידיים. אדמו"ר מגור שאל בשלומו. כ"ק אדמו"ר שליט"א השיב: ברוך-השם.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: עומדים אנו עתה בחודש אלול, ואדמו"ר הזקן אומר¹ שבחודש אלול המלך בשדה – הקב"ה נמצא אז בשדה (שלכן ימים אלו הם ימי חול²), ומאירים אז י"ג מדות הרחמים.

האדמו"ר מגור: אפשר בקלות להגיע להקב"ה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אדמו"ר הזקן מוסיף עוד³ "והוא מקבל את כולם בסבר פנים יפות וכו'".

ב. כ"ק אדמו"ר שליט"א: איך מרגישים אתם בכריאות?

האדמו"ר מגור: נישקאשע, בסדר, חסידים צריכים להיות בריאים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: הא בהא תליא.

[נזכר ביקור בנו של האדמו"ר מגור – הר"י שליט"א – אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א].

ג. כ"ק אדמו"ר שליט"א: כבר מספר שבועות מאז שיצאתם מארץ ישראל?

האדמו"ר מגור: כן, הגעתי לכאן משוויץ, שם שהיתי ארבעה שבועות (חייך והוסיף): ישנו איסור לצאת מארץ-ישראל יותר משלושים יום (כ"ק

1. לקו"ת ראה לב, ב.

2. נתבאר בלקו"ש ח"ד ע' 1343.

3. לקו"ת שם.

אדמו"ר שליט"א ואדמו"ר מגור חייכו). אפשר לעשות כאן ארץ ישראל, שכן, היא תתפשט בכל העולם!⁴

כ"ק אדמו"ר שליט"א: כן. דבר זה נפעל כאשר באים לביקור, ממילא, מכינים את האויר – "גושא" ו"אורא"⁵.

האדמו"ר מגור: זהו רק ניצוץ. אך לגבי בתי כנסיות וכו' – ודאי שכך הוא: "עתידין" בתי כנסיות וכו'" בשלימות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אז יועברו כל הבתי כנסיות וכו' שהם בבחינת "מקדש מעט"⁷ – כפי שאומרת הגמרא במסכת מגילה⁸.

האדמו"ר מגור: בגמרא שם מובא על כך הפסוק⁹ "כי כתבור בהרים וגו'" – ראיתי באיזה ספר שראיתו של משה את ארץ-ישראל ("הראיתך בעיניך"¹⁰) פעלה בכל העולם.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: כן, המשכה על-ידי ראייה.

ועוד ועיקר: איתא במסכת סוטה¹¹ שמעשי משה הם נצחיים, שמכך מובן, שראיתו אז פועלת גם עתה.

האדמו"ר מגור: כמדומני שהמהרש"א מבאר שזה שאחז"ל¹² ש"אורא דארץ-ישראל מחכים" זהו משום שמשה ראה את ארץ-ישראל, וכשם שאילו משה היה נשאר בארץ ישראל היה הדבר בתוקפו, ולא היה חרב, כך זה נשאר באויר (הוסיף בחיוך: כיום המכוניות מקלקלות זאת, אך בימי המהרש"א עדיין לא היו מכוניות).

4. ילי"ש ישע"י רמז תקג.

5. לי חז"ל שבת יד, ב.

6. מגילה כט, א.

7. לי הכתוב – יחזקאל יא, טז.

8. שם.

9. ירמ"י מו, יח.

10. לי הכתוב – ברכה לד, ד.

11. ט, א.

12. ב"ב קנח, ב.

ד. האדמו"ר מגור ביקש לומר לחיים, והוסיף שתהא ישועה ושלוש.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: דובר (בכמה התוועדויות¹³) שמשמע מה"שולחן-ערוך" שההכנה לשלום היא כאשר עומדים בתוקף, וכך משמע גם מהפסוקים – שעל-ידי-כך ש"אם בחוקותי תלכו"¹⁴, באופן של "ואולך"¹⁵ אתכם קוממיות", יהיה אז "ונתתי"¹⁶ שלום בארץ", – חשבתי אם לדבר עמכם מיד אודות זה, או לא, אולם כיון שאתם פתחתם ב"חודו של מחט"¹⁷ – הנני מזכיר זאת.

האדמו"ר מגור: מסתמא יבטלו כבר את חוק "מיהו-יהודי" – כמו שבנוגע לשאר הדברים הנוגעים ליהדות, נהי' היום יותר קל.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: הלואי ויהי' כך בנוגע לעמידה איתנה ובתקיפות בכל הקשור לשלום. [הובא משקה ואדמו"ר מגור אמר: לחיים, שתהיה שנה טובה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: בטוב הנראה והנגלה, לחיים].

כ"ק אדמו"ר שליט"א: הוזכר קודם בנוגע לתוקף ושלוש, – ומכיון שאתם הנכם זקן האדמו"רים בארץ-ישראל, כדאי היה שתצאו לפרסם בתוקף לקיים פסק-הדין של השולחן-ערוך¹⁸ שכאשר הם באים "על עסקי תבן וקש" יש לעמוד עם נשק וכו' – וממילא יהיה "תפול"¹⁹ עליהם אימתה ופחד.

האדמו"ר מגור: אכן רואים שכל השירה כתובה בלשון עבר, משא"כ "תפול עליהם אימתה ופחד" כתוב בלשון הווה.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א העיר שזהו בלשון עתיד].

והיינו: ישיר שייך להעבר, משא"כ "תפול גו'" צריכים גם בזמננו.

13. בכל הבא לקמן – ראה בארוכה ס' דעת תורה (אה"ק תש"מ, תשמ"ב) פ"ו, ושי"נ.

14. ל' הכתוב – בחוקותי כו, ג.

15. ל' הכתוב – שם יג.

16. שם ו.

17. ע"פ שה"ש ה, ב.

18. או"ח ששכ"ט ס"ו.

19. בשלח טו, טז.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: כיון שישנם כאלה שהם "הירא²⁰ ורך הלבב", ויש להבטיח ש"אל ירך לבב אחיו כלבבו" (כפי שקראנו בשבת הקודמת) – יש לפרסם "קול קורא" שזהו דין בשולחן-ערוך (שאינו קשור ב"קדושת הארץ" "עליה בחומה"²¹, וכל כיוצא-בזה) החל על כל ריכוז יהודי בכל מקום שהוא (אפילו בחוץ-לארץ), שאפילו בשבת יש לצאת כנגדם בכלי נשק, ואף כאשר הם באים על עסקי קש ותבן – כיון שזהו ב"ספר" (ליד הגבול).

ופירסום "קול קורא" זה – שיפעול רושם חזק – הוא עתה בבחינת "דבר בעתו":

ראשית, קראנו זה עתה בשבת הקודמת (פ' שופטים) שכהן, מדריך, או שופט צריכים להשתדל לחזק²².

שנית, זה יביא תועלת בנוגע ל"הירא ורך הלבב", שלכל-הפחות לא יתערבו. – אמרתי שרואים דבר פלא: בנוגע ל"הירא ורך הלבב", היו צריכים לכאורה, לעשות דבר פשוט, לשכנעו שאין לו ממה לפחד, כאן רואים בדיוק להיפך: "ילך וישוב לביתו" שכן אין פנאי לשנות דעתו, מה שצריך להבטיח הוא ש"אל ימס לבב אחיו כלבבו", במילא יכול הוא ללכת לביתו ולעשות כל הדברים הטובים בביתו.

אילו היו יוצאים בתוקף של "מאן²³ מלכי רבנן", עם תוקף של דין השולחן-ערוך, היו הדברים פועלים למעלה, וכך הדרך ממילא פועלים גם למטה²⁴.

האדמו"ר מגור: "מלכי רבנן" הוא לשון רבים, אין הכוונה לאחד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): אני אשתדל למצוא עוד כמה, ישנם כבר כמה – דרוש אבל, שאחד יצא בתוקף. כפי שהזכרתם קודם, הרי עתה, בנוגע

20. שופטים כ, ח.

21. כתובות קיא, א. וראה ס' דע"ת פי"ג הע' 2, ובהוספות ע' 228 ואילך.

22. ראה שופטים יז, ט ואילך. ועוד.

23. ראה גיטין סב, סע"א.

24. ראה ירושלמי נדרים פ"ו ה"ח.

לענינים רבים הקשורים ב"יראת שמים" הוטב והוקל, הרי עאכו"כ יש להשתדל בענין כזה, הנוגע לפקוח-נפשות, וזהו, דבר שהכל מודים בו!

האדמו"ר מגור: אולי תבואו לארץ-ישראל, ונפעל בכך.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): אני אשתדל לפעול בכך כאן – כאן בחו"ל ישנו גם "הירא ורך הלבב". (ובהמשך להמדובר לעיל בענין ה"קול קורא") יהיה זה "דבר בעתו" וענין "שהזמן גרמא".

האדמו"ר מגור: פועלים כבר בכך.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: אבל זהו בחשאי. – הדרך לשלום "ונתתי שלום בארץ" היא כאשר עומדים באופן של "ואולך אתכם קוממיות"¹⁷ – בפירוש רש"י שזהו "בקומה זקופה".

כ"ק מו"ח אדמו"ר המשיל פעם משל מפנס – כאשר הוא עומד באמצע הרחוב, מתקבצים סביבו אנשים ויהודים, משא"כ כאשר הפנס איננו עומד באמצע הרחוב, אין רואים אנשים, אין יודעים מי סובר גם הוא כך, ומי סובר להיפך.

ובעניננו: כאשר יודעים מפסק-דין השולחן-ערוך, יש להכריז ולפרסם זאת, ובפרט בתקיפות, "מלכא רבנן" וכו'. [ובקשר להדאגה שזה לא לשון יחיד (כנ"ל) – יהיו הרבה יותר מכמה מנינים!]

האדמו"ר מגור: ישנה מועצת גדולי התורה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: עד שהם יפרסמו זאת – יקח זמן רב, יעשו אסיפה, יביאו מזכיר וכו' וכל שאר הדברים הטובים.

איתא בספרים²⁵ – בנוגע לפסקי-הדינים של ה"בית יוסף" (מחבר השולחן-ערוך), שהם פסקים שנפסקו על-ידי מאתיים בעלי סמיכה, וכיון ש(כאמור) זהו דין הכתוב בשולחן-ערוך, ישנם מיד מאתיים הסוברים כך!

האדמו"ר מגור: כתיבה וחתימה טובה, שנה טובה.

25. ראה שה"ג (להחיד"א) בערכו (ח"יב מע' נט).

כ"ק אדמו"ר שליט"א: יישר כח גדול.

- מובא בשם הקאצקר בדיוק הלשון "דברים בטלים" – לא "דברים האסורים" או "דברים בלתי רצויים" – שמשמעותו היא כך: כאשר מדברים, הוצים שהדברים יפעלו, כאשר הדברים אינם פועלים, הרי נכשלים ב"דברים בטלים"!

האדמו"ר מגור: אצל רבי אין חשש!